

Med anledning av det pågående arbetet om Bleckstad / Blixta och dess historia och under hösten 2013 genomförda samtal med några av byns invånare och fd invånare, som jag genomförde, tillför härmed byn Brita Hermelin (f 1919) ytterligare information och minnen från den tid då Blixta hade en egen allmän festplats. /Ola Lönnqvist

Brita Hermelin

2014-11-05

Blixta nöjescentrum för Söderköping med omgivning

Läget i Europa var oroligt. Mellan Finland och Sovjetunionen hade det länge varit spänt. Det kulminerade när man på radion fick höra: ”främmande flygplan har idag anfallit Helsingfors”

Det kulminerade i ett ryskt flyganfall mot Helsingfors i nov. 1939 En våg av Finlandssympatier sköljde över hela vårt land. I takt med att försvarsviljan ökade fick t.ex. Hemvärn och Lottarörelsen starkt stöd.

*Nils Hermelin*¹

Nils Hermelin blev kretshemvärnschef. Brita startade en Lotta- avdelning i Drotthem för att få in pengar till Lottor och för att stötta vårt hemvärn.

Denna lilla förening ordnade bl.a fyra storartade hembygdsfester under en tioårsperiod. Vi hade tur med väder och

enligt pressuppgifter och sålda biljetter hade vi i snitt 3000 besökare under en lördag och söndag

Förutom kaffe, varm korv (Södling), glass och tombolor, skjutbana och stor parkering bjöd vi till dans på, den av

frivilliga hemvärnsmän och andra, uppförda dansbanan på lördagarna. Vad sägs om

Wieslanders Folkborgsorkester eller Gunnar Anders orkester Eller en mindre grupp av Kungliga Östgöta Flygflottiljs Musikkår! Musikkåren, bestående av 20 man, gav konsert på söndagen. Första gången de medverkade tågade de genom stan först! Musikdirektör Sune Sundberg var ett namn jag minns, Olvenius ett annat

Vi hade alltid ett föredrag på söndagen. På den första festen talade min svärmor Gunni Hermelin om ”kvinnoidealet genom tiderna”. En annan gång kom författaren K G Ossiannilsson. Andra som också medverkade var Lars Madsén och Vera Sjöcrona.

Mer eller mindre hemmagjorda skådespel var t.ex. ”Drothemsfolket genom Tiderna”. T.o.m en häst deltog i tåget bland göter, munkar, härjande polacker, Biskop Samuel Enander och Balzar von Platen. Dräkter lånade vi från Skansens klädkammare till våra olika historiska framträdanden.

”Östgötaarvet”, bilder ur ett festspel av Thord Lindell framfördes ett år. Då importerade vi redaktör Gunnar Rydgren som regissör och spelandes Kung Gösta. För övrigt var det bygdens folk som verkligen kämpade och övade. På genrepet, i dräkter och allt, har jag en minnesbild:

*Brita Hermelin i dans med redaktör Åke E Andersson*²

¹ Bild ur en bok om politiker i Östergötland

² Bild från S:t Ragnhild Gilles Fotoarkiv 1964

Heliga Birgitta (Maj Östman) halsar en öl i sällskap med Leonard Rääf (Stig Ramel, lantbrukselev hos oss).

Operasångaren Bernhard Sönerstedt framförde en avdelning sånger, en vacker hyllning till hembygd och fosterland. Tror det var 1947. Då vi även hade ett program betitlat "från Bellman till Olrog". Dräkterna lånade vi från Nordiska Muséet

Hemvärnets musikkår medverkade 1950 och Stadsteaterns elevskola medverkade med sång och dans. I "Dansen genom Tiderna" letade vi upp förmågor som kunde både gammalt och nytt. Flygets musikkår på 20 man spelade. Själv dansade jag Wienervals. Tränat under svett och tårar. Min krävande kavaljer upptäckte i sista minuten att han glömt hängslena hemma. Han var mycket smärt, så byxorna satt absolut inte uppe. Han bad få låna hängslan av Nils. Nils måste dock ha sitt enda par. Nervöst. Jag gick på ordningsvakten och undrade om han kunde avvara sina. Det gick, men denne var tvungen hålla sej på magen så länge det dansades.

"När farfar Gjorde sin rekryt" ett exercisprogram som Nils tränade in med ett tjugotal hemvärnsmän i uniformer modell Ä. Man samlades i ladugården i byn där de klädde om till uniformer. Företrätt av trumslagare från byn, två paraderande karoliner och två paraderande soldater i 1860 års Napoleoninspirerade uniform tågade de fram till festplatsen och utförde, med den äran, tidsenlig exercis på dansbanan med knävelborrar och musköter. I allra sista minuten upptäcktes att det fattades en man till fjärde paraduniformen. Ut på landsvägen, där folk strömmade från stan och fånga in förste bäste. Det blev en kändis som hette Landgren. Sprattlande stoppades han ner i ståtlig uniform och han skötte sej med den äran. Genom överste Wadners (Fo. Befälhavare) tillmötesgående hade vi hela söndagen en demonstration av moderna vapen såsom pansarvärn, luftvärnskanoner och granatkastare. Detta ägde rum på Skallhammargärdet vid byn. Det var överste Wadners hustru Thyra som introducerade lottarörelsen i Sverige. Det är förmodligen allom glömt.

Och vi ordnade alltid som tack en "efterfest" för alla medverkande, hyrde ett tält och bjöd på mat och dryck. Även där föreföll belåtenheten vara synnerligen god.

Inspirerade av en finsk lotta skaffade vi oss ett fältkök. Det kom bland annat till användning när judiska flyktingar kom till oss via Danmark och inkvarterades på Brunnen. Hemvärdet fick en hel del hjälp och stöd av oss under åren. En annan minnesvärd tillställning som Drotthemslottorna stod för var när vi 1943 sålde skänkta matvaror på Logen Vidar. Martin Pålsson, erfaren auktionist skötte budgivningen ALLT VAR KUPONGFRITT! Jag hade i förväg kontaktat Kristidsnämndens ordförande Gunnar Pettersson i Prästgården. Han gav klartecken. Dagen före rapporterade jag till honom hur mycket mjöl, fläsk, kött, ägg, etc. vi fått ihop. Då blev han ängslig och ringde höga vederbörande i Stockholm. Fick muntligt tillstånd. Så vi satte igång den 7 april och bjöd dessutom på lotterier, kaffe och musik. Den 8 april kom ett skriftligt AVSLAG. Det dröjde rätt länge innan Gunnar berättade detta.

Ja, det var en fantastisk avslutning i bygden kring dessa lottafester. Och vår kassör Anna Pettersson i Lund var synnerligen belåten. Vi fick in mycket pengar. Vi skänkte bland annat en värdefull väggmålning till Drothems

Församlingshem som är målad av Mollie Faustman och skildrar den heliga Birgittas sista färd genom vår bygd. Hennes kista landsattes vid ån vid nuvarande Eriksvik. Man ser ädlingar från Stegeborg, bondfolk på linåkern, halta och lytta och man anar munkarnas gamla hospital i bakgrunden. Kistan bars till Vadstena av medlemmar i Johanniterorden.